

**Euroopan talous- ja sosiaalikomitean uuden puheenjohtajan
Roger Brieschin
virkaanastujaispuhe**

Bryssel 24. lokakuuta 2002

Hyvät kollegat

Ensimmäiseksi haluan kiittää Teitä sydämellisesti luottamuksestanne.

Pyrin toimimaan luottamukseenne arvoisesti seuraavien kahden vuoden aikana.

Tiedän, ettei edessäni ole mikään helppo tehtävä. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea on kansainvälisen toimintaympäristönsä tavoin käymässä läpi merkittävää murrosprosessia. Euroopan unioni muuttuu: se laajentuu maantieteellisesti ja vakiinnuttaa poliittista ja institutionaalista järjestelmäänsä, jonka puitteissa komiteamme hoitaa tehtäviään. Työllämme palvelemiemme naisten ja miesten odotukset muuttuvat sitä mukaa, kun ylikansallinen yhteisömme suurenee asteittain. Se säilyy luonnollisesti edelleen valtioiden unionina, mutta muuttuu samalla askel askeleelta kansalaisten unioniksi.

Ymmärrätte varmasti, etten pysty esittämään Teille vielä tänään yksityiskohtaista työohjelmaa seuraaviksi kahdeksi vuodeksi. Seuraavassa täysistunnossa joulukuussa esitän Teille tiedotteen muodossa toimikauden työohjelman keskusteltuani perusteellisesti uuden, jo toimintansa aloittaneen puheenjohtajiston kanssa ja kuultuani pääsihteeriä ja hänen eri yksiköissä työskenteleviä työtovereitaan.

Tänään voin kuitenkin vakuuttaa Teille, että aion jatkaa työtä edeltäjäni – Göke Frerichsin, Beatrice Rangoni-Machiavellin ja Tom Jenkinsin – viitoittamaan suuntaan.

Poliittinen tausta

Seuraavien kahden vuoden aikana Euroopan unionin sisäpolitiikkaa hallitsevat seuraavat seikat:

- Eurooppa-valmistelukunnan työ ja sen tulokset sekä vuoden 2003 jälkipuoliskolla pidettävä hallitusten välinen konferenssi, jossa päätetään valmistelukunnan laatimasta "perustuslaki-luonnoksesta" ja laaditaan uusi perussopimus.
- Uusien jäsenvaltioiden liittymisvalmistelut ensi vuonna ja liittymisen loppuunsaattaminen vuonna 2004; meidän on otettava nämä maat vastaan avosylin, lämpimästi ja suurpiirteisesti: rajat ovat historian haavoja. Euroopan unioni on luonut rauhaa ja edistystä. Se takaa meille tänään arvokkaan elämän, työtä, turvallisuutta ja yhteisvastuuta.

- Euroopan parlamentin vaalit kesäkuussa 2004 ja uuden komission muodostaminen saman vuoden syksyllä.

Nämä tapahtumat ja päivämäärät sijoittuvat Tanskan (tämän vuoden loppuun asti), Kreikan ja Italian (vuonna 2003) sekä Irlannin ja Alankomaiden (vuonna 2004) puheenjohtajuuskausille. Muita keskeisiä tekijöitä ovat

- jatkuva keskustelu talous- ja sosiaalipolitiikan sisällöstä ja keinoista sekä eurooppalaisen yhteiskuntamallin kehityksestä maailmanlaajuistumisen yhteydessä
- sellaisen sopivan strategian etsintä, jolla voidaan taata yhteiskunnallisen, taloudellisen, ekologisen ja rahoituksellisen ulottuvuuden huomioon ottava kestävä kehitys
- jatkuvat budjettirajoitteet ja yhteisön toimien rahoitusta koskevat kiistat
- ponnistelut yhteisymmärryksen saavuttamiseksi Euroopan roolista maailmassa, sen panoksesta Välimeren alueen naapurimaidemme sekä Afrikan ja Aasian maiden kehitykseen samoin kuin sen suhteista Latinalaisen Amerikan maihin ja Amerikan Yhdysvaltoihin.

Puolet maailman väestöstä joutuu nykyisin tulemaan toimeen vähemmällä kuin kahdella eurolla päivässä. Yksitoista miljoonaa alle 5-vuotiasta lasta kuolee vuosittain sairauksiin, jotka olisivat vältettävissä. Yli miljardi ihmistä elää ilman juomavettä, ja tämä kuilu kasvaa koko ajan. Terrorismin vastainen taistelu merkitsee myös epätasa-arvon poistamista ja demokraattisten ja vapaiden olojen luomista.

Meidän on katsottava tulevia kehityskulkuja ja muutoksia silmiin. Kymmenen vuoden kuluttua 60 prosenttia maailman väestöstä elää Aasiassa. Kasvu lepää Kiinan, Intian, Brasilian ja Yhdysvaltojen varassa – ja ne myös korjaavat investointiuudistusten hedelmät, ellei myös Euroopan onnistu sijoittautua tähän ympäristöön ja perspektiiviin ja ottaa niissä paikkaansa.

Eurooppalainen yhteiskuntamalli ja komitean rooli

Tänä aikana tehdään myös suuntaa-antavat päätökset Euroopan unionin (EU) tulevasta muodosta ja kunkin unionin toimielimen asemasta poliittisessa kokonaisuudessa.

Tässä yhteydessä on välttämätöntä, että komitean roolia vahvistetaan ja se tunnustetaan institutionaaliseksi kuulemis-, edustus- ja tiedotusfoorumiksi sekä äänitorveksi, jonka avulla järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan (talous-, yhteiskunta- ja kansalaisyhteiskunnan alojen) edustajien on mahdollista toimia kiinteänä osana yhteisön tason poliittista päätöksentekoa.

Olen tietoinen siitä, että puheenjohtajakauteni lopputase mitataan myös ja ennen kaikkea tällä alalla saavutettujen tulosten perusteella.

Tästä syystä onkin keskeisen tärkeää, että Euroopan talous- ja sosiaalikomitea muotoilee itse asemaansa, tehtävänsä ja rooliaan, toimivaltaansa ja tehtäväksiintään, oikeuksiaan ja välineitään koskevat intressit ja ajaa niitä päättäväisesti. Tämä merkitsee, että komitea puolustaa institutionaalista asemaansa unionin lainsäädäntö- ja toimeenpanovaltaisiin toimielimiin nähden.

Samalla on jatkettava aiempien toimikausien periaatteellisia valintoja sekä kehitettävä uusia innovatiivisia malleja.

Minun käsitykseni mukaan kansalaisiaan palvelevan Euroopan unionin tulisi kehittyä edelleen seuraavien ihanteiden ja arvojen pohjalta: rauha, demokratia, ihmisoikeudet, oikeusvaltio, yhteisvastuu ja läheisyysperiaate, oikeudenmukaisuus ja yhteenkuuluvuus, sosiaalinen markkinatalous ja valtion sekä taloudellisten ja yhteiskunnallisten toimijoiden rooli.

Taloudellinen ja yhteiskunnallinen koheesio on keskeinen osatekijä eurooppalaisen identiteetin luomisessa ja etenkin niissä huomattavissa ponnistuksissa, jotka ovat tarpeen ehdokasvaltioiden integroimiseksi. Tätä varten tarvitaan ehdottomasti voimavarojen riittävän laajaa uudelleenjakoa, joka ei kuitenkaan saa rapistua jäsenvaltioiden väliseksi jatkuviksi lehmänkaupoiksi.

Nämä eri tekijät muodostavat yhdessä sen, mitä kutsutaan perustellusti eurooppalaiseksi sosiaalimalliksi. Se on kirjattu unionin perustamissopimukseen yleistavoitteina, joita ovat etenkin työllisyyden korkean tason edistäminen ja kestävä kehityksen luominen vahvistamalla sosiaalidialogia, joka on ensisijaisesti työmarkkinaosapuolien tehtävä.

Maidemme historia osoittaa, että sosiaalimallien luominen ei niinkään ole johtunut hallituksista ja lainsäädännöstä, vaan työmarkkinaosapuolien panos ja niiden sekä kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden väliset suhteet ovat olleet tässä suhteessa merkittävämmässä asemassa. Niiden luovuudelle, kompromissikyvyille ja yhteiskunnalliselle johtotehtävälle on löydettävä asianmukainen sija yhteisön tasolla.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea on vaihtelevan ja monipuolisen koostumuksensa ja toimintansa ansiosta tärkeä osa eurooppalaista yhteiskuntamallia. Se edistää yhteiskunnan eri toimijoiden välistä vuoropuhelua yhtäältä ottamalla lausuntoja laatiessaan huomioon kansalaisten välittömät huolenaiheet ja toiveet ja toisaalta tekemällä työtä itse paikalla kaikilla tasoilla ja kaikissa jäsenvaltioissa.

Komitean jäsenet on valittu erityisen vastuunsa ja kokemuksensa perusteella ja he edustavat jäsenvaltioiden erilaisia edustusjärjestöjä ja -ryhmiä, ja tämä antaa komitealle legitimiin oikeuden hoitaa rakentavaa tehtävää yhteisön tason mielipiteenmuodostuksessa. Komitean antama lisäarvo perustuu

siihen, että tähän prosessiin osallistuvat kaikki kansalaisyhteiskunnan toimijat, myös sellaiset organisaatiot, jotka eivät ole työmarkkinaosapuolia.

Näin ollen komitea on järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan edustajana looginen foorumi "kansalaisvuoropuhelulle", sillä se kattaa työnantaja- ja palkansaajajärjestöjen lisäksi myös lukuisien muiden alojen yhteiskunnallisia, taloudellisia, kulttuurisia ja kansalaistoiminnan intressejä edustavat organisaatiot.

Kumppanuudelle on avattava uusia näkymiä ja luotava uutta yhteisvaikutusta, jotta voimasuhdetta yhteisön viranomaisiin nähden saadaan parannettua ja voimme toimia tehokkaammin suhteessa niihin; myös komitean kykyä vaikuttaa hallitukseen ja kansainvälisiin organisaatioihin on vahvistettava.

Tässä yhteydessä on mielestäni erittäin tärkeää, että hyödynnämme paremmin rooliamme Euroopan ja edustamiemme – Teidän edustamienne, hyvät kollegat – kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden välisenä siltana. Esitän Teille joulukuun täysistunnossa eräitä tätä koskevia ehdotuksia.

Lyhyesti: meidän on hyödynnettävä vahvuutemme paremmin!

Eurooppa-valmistelukunta

Tältä siis näyttää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean profiili, jota meidän on puolustettava Eurooppa-valmistelukunnassa. Olemme edustettuina siinä kolmen aktiivisina tarkkailijoina toimivan jäsenen ja kolmen sijaisen voimin.

Valmistelukunnan päätökset ja työskentelytapa ovat toistaiseksi jääneet vain harvojen sisäpiiriläisten asiaksi. Voidaan kuitenkin hyvällä syyllä toivoa, että parhaillaan käytävä keskustelu unionin tulevaisuudesta auttaa osaltaan avaamaan uuden laajan kentän Euroopan unionia koskevan tiedon levittämiseksi.

Unionin vastuualueisiin, läheisyysperiaatteen asianmukaiseen noudattamiseen, talous- ja sosiaalialan parempiin päätöksentekorakenteisiin, oikeushenkilöyteen yms. liittyvien käynnissä olevien töiden ohella olisi myös täsmennettävä ja vahvistettava, millaisen Euroopan me haluamme.

Minä kannatan perustuslain kaltaista sopimusta, ehkä jopa "perustuslakia", joka merkitsee huomattavaa laadullista parannusta Euroopan unionin demokraattisen legitiimiyden kannalta, ja vetoan sen puolesta, että unionin toimielinrakenne järjestetään liittovaltiomuotoiseksi.

Vetoan vahvemman unionin puolesta, joka kykenee tekemään päätöksiä ja edustamaan näkemyksiään, mikä merkitsee määräenemmistöllä tehtävien päätösten lisäämistä.

Haluan, että talous- ja yhteiskuntaelämän alalla luodaan päätöksentekorakenteita samalla, kun sääntelypoliittisia välineitä yksinkertaistetaan.

Haluan, että unioni ottaa paikkansa ja nykyistä merkittävämmän kansainvälisen roolin maailmassa rauhan, vapauden ja demokratian sekä ihmisoikeuksien kunnioittamisen takaamiseksi luomalla uuden talousjärjestyksen, jonka tavoitteena on hädän ja köyhyyden poistaminen.

Näin ollen pidämme hyvin tärkeänä, että perusoikeuskirja sisällytetään uuteen "perustuslakiin". Tämä on välttämätöntä varsinkin siksi, että kyseiset oikeudet ovat kiinteä osa eurooppalaista identiteettiä.

Valmistelukunnan on saatava aikaan toimielinrakenne, jolla on vankka demokraattinen legitimitetti ja jonka toimivaltuudet ja vastualueet ovat selvästi määritellyt. Rakenteen on kyettävä takaamaan näiden oikeuksien kunnioittaminen, jotka edellyttävät kilpailukykyisen talouden kehittymistä, yhteiskunnallista tasapainoa ja kansalaisten aktiivista osallistumista yhteiskuntaelämään.

Demokraattinen ja federalistinen unioni

Kaikki Euroopan unionin valtiot tunnustavat nykyiseen peruskirjaan ja EU:n tulevaan "perustuslakiin" kirjatut perusarvot. Samalla niillä on hyvin erilaisia perinteitä ja toisistaan eroava kulttuurinen ja historiallinen tausta. Juuri tämä moninaisuus on kuitenkin Euroopan rikkaus. Unionilla on näin ollen velvollisuus tämän moninaisuuden säilyttämiseksi, ja sen tulee siis huolehtia siitä, että toimielinrakenteen uudistuksessa ei turvata ainoastaan jäsenvaltioiden perinteiden ja erityisyyksien jatkuvuutta vaan myös kulttuurierojen säilyminen.

Yhteisön toimintamenetelmän, joka pyrkii tasapainoon kulttuurisen monimuotoisuuden ja poliittisen yhtenäisyyden välillä ja mahdollistaa eurooppalaisen yhteiskuntamallin kehityksen, on pysyttävä Euroopan unionin tulevan toimielinrakenteen perustana.

Kokemuksesta olemme oppineet, että yhteisön toimintamenetelmää käytettäessä tyydyttävä tulos on aina saavutettavissa, kun taas hallitustenvälisen kokousten laimeat ja tehottomat tulokset tuottavat säännöllisesti pettymyksiä.

Euroopan unionin etu ei ole jäsenvaltioiden etujen summa tai niiden yhteinen nimittäjä. Sitä ei siis voida määrittellä neuvotteluissa, joissa jokaisella osallistujalla on veto-oikeus.

Olen vakuuttunut siitä, että ainoastaan demokraattisen ja federalistisen rakenteen avulla keskeiset käytännön ja politiikan ongelmat voidaan ratkaista menestyksekkäästi ja antaa samalla merkitys EU:n kansalaisuudelle. Sillä ainoastaan vuoropuhelun, osallistumisen ja solidaarisuuden periaatteet turvaavan demokraattisen ja federalistisen rakenteen puitteissa voidaan toteuttaa Euroopan unionin perusolemus: jatkuva pyrkimys yhtenäisyyteen moninaisuudessa.

Haluan siis kutsua teidät edistämään yhdessä kansani ETSK:n vahvempaa osallistumista Euroopan tulevaisuudesta käytävän keskustelun ja tärkeiden kysymysten käsittelyyn. Tällaisia kysymyksiä ovat

– eurooppalaisen sosiaalimallin ja yhteiskuntamallin säilyttäminen ja kehittäminen ja

- kansalaisyhteiskunnan ja sen järjestöjen osallistuminen julkiseen mielipiteenmuodostukseen, lainsäädäntöön, sen toimeenpanoon ja erilaisiin päätöksiin, eli hyvän hallintotavan sekä yhteiskunnallisen ja työmarkkinaosapuolten välisen vuoropuhelun säännöt.

Komitea hyväksyi syyskuussa pitämässään edellisen toimikauden viimeisessä täysistunnossa päätöslauselman, joka sisältää näkökantomme näihin kysymyksiin. Nyt meidän on sovittava Euroopan talous- ja sosiaalikomitean aseman ja tehtävien tarkemmasta määrittelystä tulevan unionin uudessa toimielinrakenteessa, esitettävä tätä koskevia konkreettisia ehdotuksia ja tehtävä vakuuttavaa valistustyötä.

Muita tavoitteita

Samalla meidän on

- hiottava neuvoa-antavan elimen rooliamme ja siten vahvistettava ETSK:lle luonnostaan kuuluvaa asemaa suhteessa suuriin toimielimiin (parlamentti, ministerineuvosto ja komissio).
- tulevaisuudessa mahdollisesti avautuvia tehtäviä unohtamatta keskitettävä toimintamme niille alueille, joilla työllämme on suurin lisäarvo. Meidän on siis asetettava selkeät ja kiinteät prioriteetit.
- lisättävä ETSK:n edustavuutta ja uskottavuutta kansalaisyhteiskunnan institutionaalisenä edustajana ja niiden järjestöjen puolestapuhujana, jotka eivät ole komiteassa edustettuina, toteuttamalla jo tehdyt päätökset ja avaamalla komiteaa entisestään.
- kehitettävä aktiivinen ja järjestelmällinen viestintä- ja tiedotuspolitiikka työmme tehon ja vaikutusten lisäämiseksi julkisuudessa.
- varmistettava erityisesti, että uusista jäsenvaltioista tulevat jäsenet (ja virkamiehet) saavat meillä hyvän vastaanoton. Teemme jo nyt työtä tämän asian eteen.
- edistettävä komitean sisäisten välineiden ja rakenteiden kehitystä ja jäsenten aseman vahvistamista.

Mutta kuten jo lupasin, esitän teille, hyvät kollegat, joulukuussa työohjelman, joka kattaa kaikki tavoitteet, joita kohti komitean tulisi mielestäni edetä, jotta se voi yhä paremmin täyttää vastuualueensa tehtävät.

Itsestään selvää on, että tämä edellyttää puheenjohtajistolta, jolle olette uskoneet komitean ohjaus- ja johtotehtävät, dynaamisuutta, omistautuneisuutta, avoimuutta ja yhteistyökykyä.

Odotan ilolla yhteistä työskentelyä kahden varapuheenjohtajamme kanssa.

Erityistä huomiota annan tietysti yhteistyölle ja jatkuvalla vuoropuhelulla kolmen ryhmämme puheenjohtajien kanssa. Euroopan talous- ja sosiaalikomitean ryhmät ovat sen kolme sielua, jotka huolehtivat komitean eri elinten työskentelyn valmistelusta "perhepiirissä". Ryhmien korkealaatuinen työ edistää omalta osaltaan ETSK:n kehitystä ja vaikutusvaltaa.

Sen lisäksi, että toteutamme tavoitteemme yhteistä hyvää palvellen, meidän on toimittava suunnannäyttäjänä ja huolehdittava siitä, että toiveista tulee tekoja ja tosiasioita.

Komitean on oltava silta ja yhdysside, ja sen tehtävänä on odotusten ja pyrkimysten konkreettinen ja uskottava ilmaiseminen, jonka on kuitenkin perustuttava syvään vakaumukseen, eli meidän tulee huolehtia sisällön muodosta ja mielekkyydestä ja puhaltaa kokonaisuuteen sielu.

Haluaisin päättää puheeni kahdella Victor Hugon sitaatilla:

- "Pahinta, mitä ihmiselle voi sattua, on olla muttei elää."
- "Uskon mitä sanon ja teen mitä täytyy."

Siinä ovat tunnuslauseeni yhteiselle työllemme.
